

نهم آذر؛ آغاز برگزاری جشنواره تئاتر استانی

مدیر روابط عمومی سی و دومین جشنواره تئاتر فجر خراسان رضوی از برگزاری این جشنواره از نهم آذرهم‌زمان با میلادحضرت زینب(س) در چهار تماشاخانه و به مدت چهار روز در مشهد خبر داد. سیدحبیب قائنی با اعلام این مطلب افزود: تعداد آثار متقاضی ثبت شده

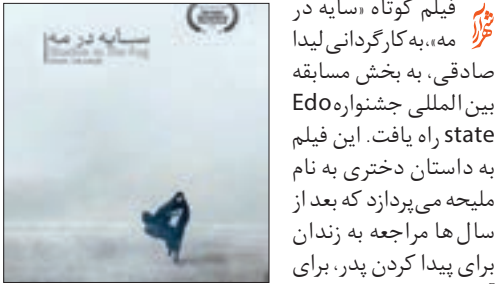
در دبیرخانه ۱۰۱ اثر است که از این تعداد، ۲۴ اثر از شهرستان های خراسان رضوی هستند. در میان شهرستان ها، سبزوار با هفت اثر، قوچان با چهار اثر، تربت حیدریه و نیشابور با سه اثر، خواف و چناران با دو اثر و کاشمر (خلیل آباد) و درگز هرکدام با یک اثر حضور دارند. وی بیان کرد: در میان آثار متقاضی، شاهد حضور ۸کارگردان خانم و ۱۰ تا ۱۲ کارگردان اولی هستیم. قائنی ادامه داد: بازبینی آثار از ۳۰مهر آغاز و نتایج تا پانزدهم آبان اعلام می شود. وی افزود: در حاشیه برگزاری جشنواره، نخستین همایش پژوهشی (رضوان) بارویکردبازخوانی مباحث پژوهشی حوزه‌نمایش استان خراسان رضوی با همکاری دانشگاه اقبال برگزار می شود که علاقه مندان براساس محورهای اعلام شده در فراخوان، تا ۲۰ شهریور می توانند چکیده مقالات خود را برای دبیرخانه جشنواره بفرستند.

حضور پررنگ تئاتر مشهد در جشنواره مقاومت

متون ۸۵نمایش صحنه ای برای حضور در بخش بازبینی هجدهمین جشنواره بین المللی تئاتر مقاومت انتخاب شد. نمایشنامه های زمین من یوما، به‌نویسندگی و کارگردانی فرشید تمری، «درخشش» به‌نویسندگی و کارگردانی احسان روحی، «علیرضا» به‌نویسندگی و کارگردانی محمد جهان‌پا، ۱۲،un» به‌نویسندگی سیدامیر رستگار و منصور جهان بخش و کارگردانی سیدامیر رستگار، «یک‌روز مرخصی برای ختم خیال» به‌نویسندگی رضا عرفانی و کارگردانی محمد حسن زاده و بالاخره «پروانه بر ناقوس» به نویسندگی فارس باقری و کارگردانی علیرضا اسدی از مشهد به این رویداد مهم ملی راه یافتند. نمایشنامه‌های «من یک مادم ابراهیم» به‌نویسندگی سیدجواد اشکدری و کارگردانی پوریا قصابی کهنه و «چشم مجنون» به نویسندگی نصرا... قادری و کارگردانی میترا شایسته از قوچان در این مرحله پذیرفته شده‌اند. همچنین جواد رحیم زاده و محمودرضا رحیمی، از هنرمندان مشهدی، دو نمایشنامه «ایستگاه متروک» و «سمنگان» را از تهران روی صحنه جشنواره مقاومت خواهند برد.

راه یابی «سایه در مه» به جشنواره نیجریه

فیلم کوتاه «سایه در مه»، به کارگردانی لیدا صادقی، به بخش مسابقه بین المللی جشنوارهEdo state راه یافت. این فیلم به داستان دختری به نام ملیحه می پردازد که بعد از سال ها مراجعه به زندان برای پیدا کردن پدر، برای آخرین بار خبری از او

می شود که نشانی جدید پدر را به او می دهد. لیدا صادقی، از هنرجویان انجمن سینمای جوان مشهد بوده است.

نشان شایستگی جایزه آمریکا به فیلم مشهدی ها

فیلم کوتاه «انگشت»، به کارگردانی رهام رسولی، در دومین حضور جهانی خود، نشان ویژه شایستگی جایزه سینمایی آمریکا را در بخش فیلم کوتاه دریافت کرد. در این فیلم به محمد جهانبیا و

سپیده مذهب، از بازیگران تئاتر مشهد بازی می کنند، زندگی پیرمردی تنها روایت می شود که تحت تأثیر انگشت گمشده اش قرار می گیرد.

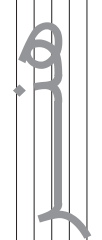
فیلم ساز مشهدی، داور جشنواره گلدن گلوب شد

حامد سلیمان زاده، منتقد، پژ و هشگر، مدرس دانشگاه و فیلم ساز مشهدی، به عنوان یکی از داوران هشتادمین دوره مراسم اهدای جوایز گلدن گلوب ۲۰۲۳ انتخاب شد. به گزارش شهرآرا، سلیمان زاده که پیش از این، داوری جشنواره های معتبر سینمای جهان ازجمله جشنواره کن د ر فرانسه، جشنواره برلین در آلمان، گوتنبرگ در سوئد، آبرهاوزن در آلمان، استانبول در ترکیه و... را برعهده داشته است، این بار به عنوان اولین ایرانی در طول ادوار برگزاری مراسم سینمایی و تلویزیونی معتبر جوایز گلدن گلوب، برای داوری در بخش سینما حضور دارد. این مراسم هرساله در آمریکا توسط اعضای انجمن مطبوعات خارجی هالیوود برگزار می شود و به بهترین تولیدات سینمایی و تلویزیونی، هم داخلی و هم خارجی، جوایزی را اهدا می کند.

۳شنبه ۱۵ شهریور ۱۴۰۳ شماره ۹۹۳۰۴

نمایی از نمایش افسانه «ماردوش» به کارگردانی محمد جهانپا از آثار درخشان وبا کیفیت مشهد

با راهنمایی های خود و تاکید بر داشتن مشاور برای نمایش های ضعیف و... از گروه ها حمایت کند، کاری که ما در دوره عضویت خود در شورا انجام می دادیم. ولی ضعف نمایش های اجراشده (اگر حداقل های لازم را داشته باشند) برعهده شورا نیست. در این راستا، سالن های نمایشی با انتخاب شورای فنی می تواند به خوبی عمل کنند و نمایش ها براساس قدرت و کیفیت در سالن ها تقسیم شوند. بدین ترتیب تماشاگر می داند که در کدام سالن چه نمایشی و با چه کیفیتی اجرا می شود. او نداشتن شورای فنی در سالن های نمایش را ایرادی می داند و می گوید: لازم است هر سالن براساس متر و معیار خود، به انتخاب نمایش ها اقدام کند و این اتفاق بدون داشتن شورای فنی میسر نیست. قبلا این گونه بود که نمایش ها را ابتدا شورای فنی سالن بازبینی می کرد و سپس برای دریافت مجوز به شورای نظارت معرفی می شدند. این روال کمک می کند که شورای نظارت براساس نوع سالن بتواند نمایش ها را بازبینی کند، به طور مثال نمایشی که قرار است در سالن اصلی اجرا شود، با نمایشی که در سالن بهار

یا خورشید اجرا می شود، حتما و باید تفاوت هایی داشته باشد. شورای فنی لازمه هر سالن است که مدیریت هنری باید به آن ورود و لزوم آن را تاکید کند. به گفته این کارگردان، اگر نمایش کیفیت لازم را نداشته نباشد، باعث طرد تماشاگر از سالن و دوری او از تئاتر خواهد شد، از این رو هیچ دلیلی ندارد که نمایش به صرف اینکه کار اول کارگردان است، ضعیف باشد. کارگردان کاراولی باید ابتدا مراحل را طی کرده باشد تا به منصب

محمد مداح حسینی: تئاتر از گریزگاه هایی است که به نسل جوان اجازه می دهد شکل دیگری از مرادوات عمومی را تجربه کنند، از همین رو استقبال ناموزونی از تئاتر و آموزشگاه ها در مشهد می شود

کارگردانی رسیده باشد. اگر هم مشاهده شود که قدرت لازم برای کارگردانی را ندارد، باید از مشاور خوب بهره برد و اثری شایسته تماشاگر را به روی صحنه ببرد.

سهیلی رضا حسینی، کارگردان تئاتر، با یادآوری تأثیر کرونا بر فعالیت های هنری کشور می گوید: از آنجا که تئاتر در دو سال گذشته به دلیل شیوع کرونا تقریباً تعطیل بوده است، ما می توانیم به وضعیت کیفیت نمایش ها صحنه ای از شش ماه اخیر بپردازیم. او بیان می کند: پیش از کرونا با حضور گسترده مخاطب در تماشاخانه ها روبه رو بودیم و اکنون هم مردم با ترس

رضا حسینی: ما تا در دوران جدید به ثبات نسیم و از نمایش های اندیشه ورز حمایت کافی نکنیم، خودبه خود شاهد خودنمایی بیشتر نمایش های گیشه پسند خواهیم بود

تنها چند نمایش متوسط به بالا ارائه شده باشد. اینکه چرا این گونه شده است و چه کسی مقصر است، باید وا کاوی شود.

او ادامه می دهد: تعداد بسیار زیاد نمایش های آماده اجرا که تعطیلی یا نیمه تعطیل بودن تماشاخانه ها باعث آن شده است و اینکه شاید برخی نمایش ها به همین دلیل عوامل اصلی خود را از دست داده اند و مجبور به جایگزینی شده اند. می توان یکی از علت های این اتفاق باشد. اما نمی توان منکر شد که هنرمندان تمام تلاش خود را می کنند تا نمایش هایشان را با قوت به روی صحنه ببرند. با این روزگار سخت که برای هنر و هنرمند فراهم آمده است و حتی متولی هنر هم حمایت شایسته ای از هنرمند نمی کند، چه توقعی می توان از تئاتر داشت؟ باید مشکل را در جای دیگری بررسی کرد و مقصر را فرد دیگری دانست. اگر تئاتر برای مسئولان شهر یک اصل مهم باشد، بی تردید مشکلات، بهتر و زودتر برطرف می شود.

سهیلی درباره وظیفه شورای نظارت بر نمایش در جلوگیری از روی صحنه رفتن آثار ضعیف بیان می کند: شورای نظارت طبق دستورالعمل شورای فرهنگی، وظیفه دارد برای هر نمایشی که حداقل های یک اجرای صحنه ای را دارد و مشکلی از نظر انتقادی و سیاسی و اجتماعی ندارد، مجوز اجرا صادر کند، هرچند شورای نظارت می تواند به منظور ارتقای کیفیت آثار

شکیبا افخمی راد

تئاتر مشهد بارها توانایی های خودش را در کشور ثابت کرده و همیشه به عنوان یکی از سردمداران هنرهای نمایشی مطرح بوده و در رویدادهای مختلف ملی و بین المللی بسیاری درخشیده است. اما مدتی است و بهتر است بگوییم بعد از کاهش شیوع بیماری کرونا، این هنر با چالش کاهش کیفیت روبه رو شده است. به طوری که تعداد آثار نمایشی ضعیف از آثار با کیفیت بیشتر است، موضوعی که شاید محدود به شهر مشهد هم نباشد و در دیگر شهرهای ایران و حتی کشورهای دیگر هم مشاهده شدنی باشد. این اتفاق را می توان زنگ خطری برای تئاتر مشهد دانست که رفته رفته به دور شدن مخاطب از سالن های نمایش می انجامد، از این رو و با توجه به پاک رفتن سالن های نمایش بعد از دو سال تعطیلی ناشی از کرونا، در گفت وگو با کارشناسان و اهالی تئاتر، دلایل کاهش کیفیت نمایش ها و راهکارهای برون رفت از این چالش را بررسی کرده ایم که در دو گزارش مجزا پیش روی شما قرار می گیرد.

- فاصله کم از ورود به تئاتر تا حرفه ای شدن

محمد مداح حسینی، منتقد و مدیر گروه رشته ادبیات نمایشی دانشگاه اقبال لاهوری، درباره کاهش کیفیت نمایش ها در مشهد می گوید: به نظر من در پنج یا شش سال گذشته، ما در حوزه های مختلف هنری با افت کیفیت روبه رو شده ایم. اتفاقی جهانی که به علت سرعت گرفتن تحولات و نبود فرصت کافی برای تولید آثار با کیفیت رخ داده است.

او یادآوری می کند: در کشوری مثل ما که حمایت کمتری از سازوکارهای فرهنگی می شود، شاید این نقص بیشتر به چشم بیاید. اما گمان می کنم در کشورهای دیگر

هم این مسئله وجود دارد؛ چون مردم کم حوصله تر، کم عمق تر و کم دقت تر شده اند و به دلیل تعدد آثاری که تولید می شود، ماندگاری آثار کم شده است. مداح حسینی درباره دلایل ضعف آثار تولیدی در مشهد نیز توضیح می دهد: امروز یک هنرجوی بازیگری بعد از گذراندن یک ترم در موسسه ای، برای بازی در نقش اصلی روی صحنه می رود. درواقع فاصله بین ورود و حضور در تولیدات به دلایل مختلف اقتصادی، آموزشی و نظارتی بسیار کاهش محسوس داشته است، از همین رو تولیدکننده یا اجرا کننده،

کاری با کیفیت بد ارائه می کند. او با تاکید بر ضرورت مخاطب شناسی تاکید می کند: مخاطب امروز تئاتر، طبق آمارها، زمان زیادی را در طول هفته در فضای مجازی می گذراند. «درواقع فضای مجازی، میزان کیفیت سنجی و شاخص های سنجش هنری را به این مخاطب ارائه می کند. هنرمند نمی تواند هم برای عقب نماندن از دریچه این رقابت، خودش را با آن هماهنگ می کند، برای مثال می توانیم به حضور سلبریتی ها وجود تناقض در آیین نامه شورای نظارت است. این آیین نامه به صورت قانونی اجازه حذف آثار را به شورای نظارت نمی دهد و می گوید اگر این آثار از لحاظ نظارتی مسئله ای نداشته باشند، نباید از اجرایشان جلوگیری کرد. همچنین در این آیین نامه در یک بند به بحث های فنی اشاره و گفته شده است اگر اثری مصداق انحطاط باشد، اجازه اجرا ندارد. اما اینکه یک اثر باید در چه حد باشد تا مصداق انحطاط باشد، معلوم نیست.

مداح حسینی، بازار را دیگر عامل تأثیرگذار بر کاهش کیفیت نمایش ها می داند و می گوید: ما پردیس های تئاتری در شهر داریم که خصوصی هستند و پولی از دولت نمی گیرند. این پردیس ها با در نظر گرفتن سازوکارهای اقتصادی و چگونگی پرداخت اجازه خود، باید بر آثاری که قرار است آنجا اجرا شود نظارت فنی

به خاطر نمی آورم که برای «پیشرفت» در هر زمینه ای، قرار بر آن بوده باشد که بحثی را در پیش بگیریم. همیشه بحث بر سر آن بوده است که «چه شد اوضاع بدتر از قبل شده است؟» اکنون، بحث بر سر همین موضوع تکراری است: «چرا کیفیت آثار تئاتر شهر مشهد، بدتر از قبل شده است؟» ما همیشه درباره چیزهایی که اوضاع را بدتر کرده اند، گپ زده ایم و بازهم اوضاع بدتر از قبل شده است. خیلی صریح و صادقانه اش این است که «سیستم»، میلی به پیشرفت تئاتر واقعی ندارد. این نداشتن میل به مرور تبدیل به کارکرد هنرمند نیز می شود. یعنی عموماً در شکل مرفقی جوامع، سیستم خود را با هنرمند «به روز» می کند و مدام برای آنکه بتواند وضعیت هنر را رو به جلو ببرد، خودش را از شکلی به شکلی دیگر تغییر می دهد.

اما در جوامعی همچون جوامع ما، این هنرمند است که خود را با سیستم «به روز» می کند و مدام در حال منعطف کردن خود با شکل کلی است. من ایراد تئاتر شهر مشهد و به طور کلی، تئاتر را در این زمینه می بینم. هنرمند، هیچ گاه خود را با هیچ چیزی جز خودش به روزرسانی نمی کند، بلکه این سیستم است که با نوآوری، خلاقیت و فکر رو به جلوی هنرمند، به روزرسانی می شود. بگذارد

«بی کیفیتی»؛ زنگ خطری برای تئاتر

بررسی دلایل کاهش کیفیت محتوایی و اجرایی آثار نمایشی در مشهد

گفت و گو ویژه

به روزرسانی هنرمند با خود یا دیگری

یادداشتی درباره یک سوال: «چرا کیفیت آثار تئاتر مشهد، بدتر از قبل شده است؟»

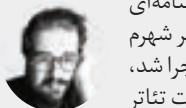
برای شماینتالی بزنم. روزگاری نمایشنامه ای به نام «پیانستولوی» را برای تئاتر شهرم نوشتم. بی هیچ سخت گیری کار اجرا شد، مخاطب پسندید و به برگ خاطرات تئاتر فرو رفت. سال بعد، «آی راک» را نگارش کردم. سخت گیری شدیدتری درمقایسه با قبل شد. اما هرچه بود، اجرا شد و دوباره به تاریخ تئاتر شهر اضافه گردید. سال ها در تئاتر شهرم فعالیتی نکردم و پس از آن نمایشنامه دیگری نوشت که این اثر آخرم توقیف شد. من، همان هنرمند

«پیانستولوی» و «آی راک» هستم که خودم را به روزرسانی کرده ام اما با سیستم به روزرسانی نشده ام. سیستم معتقد است که این من (هنرمند)

هستم که باید با او (سیستم) به روزرسانی شوم،

بنابراین از نظر آنان من تخطی کرده ام. این شکل، شاید برای جامعه گذار شکل پسندیده ای

باشد، اما جامعه پذیر را پس می زند، بنابراین آثار هنری میل به سمت دغدغه هنرمند نخواهند داشت،

تیرا سبزه خیرآبادی نویسنده و کارگردان تئاتر

اثر هنری در تضاد است. زمانی که هنرمند نتواند برای درد وجود خودش خلق کند، دیگر اثری را با دل خلق نخواهد کرد. به قول اورهان یاموک، «کسانی که شب زنده دار هستند، چیز بیشتری از این عالم می خواهند» و هنرمند، همین شب زنده داری است. او به راستی چیز بیشتری از این دنیا می خواهد. حال، این رویه سیستماتیک، با همین دیدگاه، تبعات دیگری هم خواهد داشت، آن هم حرکت نزولی از فرم به محتواست. دیدگاه سیستماتیک، اولویت را به محتوا می دهد. این پیشین خواهند داشت. این ضعف، همان «پس رفتی» است که اکنون درباره اش مشغول صحبت هستیم.

تئاتر شهر مشهد، از دیرباز بهترین بوده است و اما این جوهره خلاقیت، اگر بیان دغدغه هایش، دغدغه های هنرمند نباشد، بازهم نزول بیشتری خواهد کرد. هنرمند، به این دلیل هنرمند شده است که چارچوب های کارمندی، زیست ساده اجتماعی و فرم ثرمال شهری، او را ا قناع نکرده است، بنابراین به سویی روی آورده است که خارج از چارچوب های ساده، بتواند حرفش را بزند. او وارد این جهان نشده است تا از قواره ای بیرون و وارد قواره ای دیگر شود. این با ذات خلق

رایشنود (محتوا).